

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 290/2024 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om polisens utbildning i hantering av folksamlingar

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 290/2024 rd undertecknat av riksdagsledamot Inka Hopsu /gröna:

Hurdan utbildning i hantering av folksamlingar ges poliserna för närvarande,

planerar man att utveckla och utvidga polisens utbildning för hantering av folkmassor, särskilt utbildning om saklig och proportionerlig hantering av demonstrationer och

hur säkerställer man att poliserna har tillräcklig kunskap och kompetens om mötesfrihet och begränsning av den, så att polisens agerande i samband med demonstrationer är proportionerligt och respekterar de grundläggande fri- och rättigheterna och samtidigt tryggar polisens egna rättigheter?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

I lagen om sammankomster (530/1999) finns bestämmelser om att trygga mötesfriheten. Enligt den ska Polisen övervaka att arrangören och ordföranden uppfyller sina skyldigheter enligt denna lag samt vid behov vidtar åtgärder för att upprätthålla ordning och säkerhet vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar. Polisen kan med stöd av lagen om sammankomster till exempel meddela anvisningar och föreskrifter bl.a. för att upprätthålla allmän ordning och säkerhet. Polisen utför sitt uppdrag i första hand genom att ge råd, uppmaningar och befallningar. Detta är också utgångspunkten när mötesfriheten tryggas.

Allmänna sammankomster ska enligt lagen om sammankomster ordnas under fredliga former samt så att deltagarnas eller utomståendes säkerhet inte äventyras eller deras rättigheter inte kränks. Bland annat om säkerheten för människor äventyras, miljön orsakas avsevärd olägenhet, egendom skadas eller utomstående eller trafiken störs i en oskälig mån till följd av att en allmän sammankomst ordnas på den plats som uppgivits, kan polisen efter överläggning med kontaktpersonen anvisa en annan plats som är lämplig med hänsyn till syftet med sammankomsten. Polisen ska således vid tryggheten av mötesfriheten beakta förutom upprätthållandet av allmän ordning och säkerhet även rättigheterna för andra än dem som deltar i demonstrationen.

Hantering av folksamlingar är en del av polisens grundläggande verksamhet och utförs av personal med utbildning för detta. Att polisen ingriper i utövandet av mötesfriheten med metoder för hantering av folksamlingar är i sig exceptionellt. Grundutbildningen, fortbildningen och seminarierna om hantering av folksamlingar ordnas vid Polisyrkeshögskolan. Polisenheter ordnar också arbetsplatsutbildning. Utbildningen ger färdigheter för uppgifter inom hantering av folksamlingar och kompetensen utökas genom fortbildning.

Att de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna tillgodoses ska tryggas i alla polisuppgifter, alltså även i uppgifter inom hantering av folksamlingar. Detta beaktas i polisutbildningen.

De grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna har beaktats i läroplanen för polisexamen. I yrkeshögskolestudierna inom polisbranschen ingår inte någon studiehelhet som enbart fokuserar på polisens uppgift att trygga utövandet av mötesfriheten. Utbildningen har inte heller utvecklats enbart ur detta perspektiv, eftersom de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna genomsyrar alla slags polisuppgifter.

Polisstyrelsen följer polisens verksamhet vid demonstrationer och utreder själv polisens åtgärder antingen med hjälp av laglighetsövervakning eller på annat sätt, om Polisstyrelsen anser att det är nödvändigt till exempel för att utveckla polisverksamheten. I utvecklingen av polisverksamheten beaktas kraven på polisen, de kontinuerliga ändringarna i lagstiftningen, människorättskonventionerna och deras tolkningspraxis samt laglighetsövervakningspraxis.

Helsingfors 26.7.2024

Inrikesminister Mari Rantanen